

Quick scan beschermde natuurwaarden in het plangebied Zonnehof te Tilburg

Opdrachtgever: Tiwos Tilburg

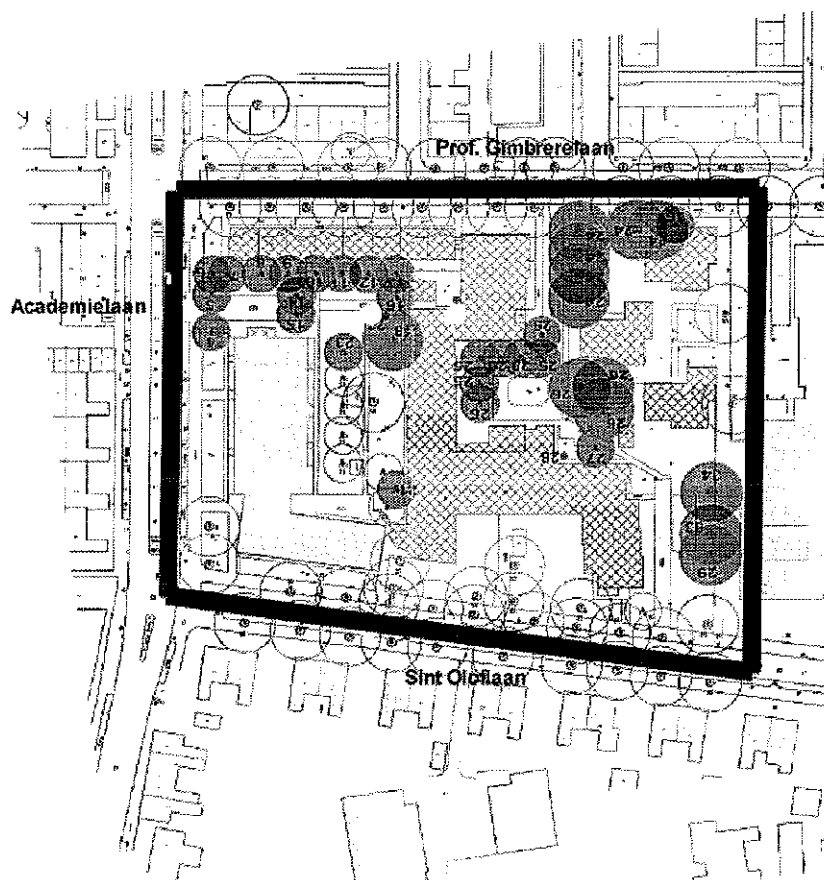
Januari 2008

Ecologisch Adviesbureau Cools

Antonie van Diemenstraat 20 5018 CW Tilburg 013-5802237 Eac@home.nl

1. Inleiding

Kaart 1: ligging en begrenzing van het plangebied.

Tiwo's heeft het voornemen om het plangebied Zonnehof, gelegen tussen de Academielaan, Sint Oloflaan en Professor Gimbrelaan, herin te richten. Alvorens gestart kan worden met de werkzaamheden dient te worden nagegaan welke natuurwaarden in het plangebied aanwezig zijn en in welke mate deze natuurwaarden beschermd zijn volgens de Flora- en faunawet. In december 2007 is door Tiwo's aan het Ecologisch Adviesbureau Cools de opdracht verleend om een quick scan uit te voeren naar de eventueel aanwezige beschermde natuurwaarden binnen het plangebied. Eind december 2007 zijn door het Ecologisch Adviesbureau Cools en door de Vleermuisstichting Noord-Brabant onderzoeken verricht naar de natuurwaarden binnen het plangebied.

2. Analyse (beschermde) natuurwaarden

In de analyse van de natuurwaarden is op basis van het oriënterend onderzoek en een deskundigenoordeel bepaald welke (beschermde) natuurwaarden (maximaal) aanwezig (kunnen) zijn.

2.1. Algemene beschrijving en vaatplanten

Het plangebied bestaat voor het overgrote deel uit gebouwen, verharde paden met hier en daar groene elementen zoals sierstruiken en -bomen. Met uitzondering van enkele zeer algemene plantensoorten zoals straatgras, liggend vetmuur en madeliefje die tussen de straatstenen voorkomen, zijn er geen inheemse plantensoorten waargenomen tijdens het veldbezoek in december 2007.

Plantensoorten die beschermd zijn volgens de Flora- en faunawet dan wel opgenomen in de Rode lijst van bedreigde plantensoorten zijn tijdens het veldbezoek niet waargenomen. Ook op basis van een deskundigenoordeel wordt het onwaarschijnlijk geacht dat er bedreigde en/of beschermde plantensoorten binnen het plangebied voorkomen.

2.2. Dagvlinders, libellen en andere ongewervelden

Ondanks het feit dat het tijdstip van het veldbezoek zich buiten het vliegseizoen van dagvlinders bevond kan op basis van een deskundigenoordeel worden bepaald dat het plangebied geen bijzonder leefgebied is voor dagvlinders, aangezien belangrijke elementen (ondermeer bloemrijke struiken) uit het leefgebied van dagvlinders grotendeels ontbreken. Binnen het vliegseizoen zal het plangebied zeer waarschijnlijk wel af en toe worden bezocht door enkele algemene dagvlindersoorten, zoals de dagpauwoog, groot en klein koolwitje, atalanta en citroenvlinder.

Genoemde dagvlindersoorten zijn niet beschermd volgens de Flora- en faunawet. De aanwezigheid van wettelijk beschermde dan wel landelijk bedreigde dagvlinder- of andere ongewervelde diersoorten (zoals libellen, sprinkhanen, hommels, bijen) wordt niet waarschijnlijk geacht aangezien geschikt leefgebied voor deze soorten binnen of nabij het plangebied ontbreekt.

2.3. Amfibieën en reptielen

Op basis van het veldbezoek en een deskundigenoordeel kan worden gesteld dat het plangebied, door het ontbreken van poelen, vijvers, sloten of andere wateren, ongeschikt is als voortplantingsgebied voor amfibieën, zoals de bastaardkikker, bruine kikker en gewone pad. Ook geschikt land- en/of overwinteringsbiotoop voor amfibieën en reptielen is binnen het plangebied niet aanwezig.

De mogelijkheid dat amfibie- en/of reptielsoorten zich van buitenaf in het plangebied kunnen begeven is zeer bijzonder klein, aangezien in de omgeving van het plangebied eveneens geen geschikt leefgebied voor deze soorten aanwezig is.

2.4. Zoogdieren

Tijdens het vleermuizenonderzoek in december 2007 zijn geen vleermuizen waargenomen, hetgeen wellicht verklaarbaar is door het late tijdstip van onderzoek binnen het veldseizoen. Op basis van een deskundigenoordeel mag worden aangenomen dat het plangebied wel af en toe zal worden bezocht door enkele gewone dwergvleermuizen die zullen foerageren rondom de bomen en lantaarns. Vaste verblijfplaatsen in bomen of gebouwen dan wel vaste vliegroutes van vleermuizen worden op basis van een deskundigenoordeel niet waarschijnlijk geacht.

Tijdens de veldbezoeken zijn ook geen andere zoogdiersoorten waargenomen. Op basis van een deskundigenoordeel is het zeer aannemelijk dat binnen het plangebied het konijn, de huisspitsmuis en huismuis voorkomen. Genoemde zoogdiersoorten komen (zeer) algemeen in Nederland voor. De huisspitsmuis en het konijn zijn beschermd volgens de tabel 1 van de Flora- en faunawet, de vleermuissoorten zijn beschermd volgens tabel 3 van de Flora- en faunawet.

2.5. Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn slechts enkele algemene vogelsoorten waargenomen, namelijk de koolmees, merel, ekster, kauw, zwarte kraai en Turkse tortel. Op basis van een deskundigenoordeel is het zeer aannemelijk dat deze vogelsoorten ook broeden binnen het plangebied. Daarnaast zal het plangebied worden gebruikt als broed-, rust- en/of voedselgebied door andere algemene vogelsoorten, zoals de pimpelmees, houtduif, vink, roodborst, heggemus en staartmees. Alle vogelsoorten zijn beschermd volgens de Flora- en faunawet en de Europese vogelrichtlijn.

3. Toetsing Flora- en faunawet

3.1. Flora- en faunawet

Activiteiten die een schadelijk effect hebben op soorten die beschermd zijn volgens de Flora- en faunawet zijn in principe verboden. Van dit verbod kan onder voorwaarden worden afgeweken, met een ontheffing of een vrijstelling. Naast een 'passieve' wettelijke bescherming door middel van diverse verbodsbepalingen is er in de Flora- en faunawet een actieve bescherming opgenomen via onder andere soortenbeschermingsplannen en de zogenaamde rode lijsten met landelijk bedreigde soorten.

Per 23 februari 2005 is de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) artikel 75 met betrekking tot de Flora- en faunawet in werking getreden. In deze herziene Flora- en faunawet zijn de beschermde planten- en diersoorten verdeeld in vier groepen.

3.1.1. Tabel 1: algemene soorten

Voor de diersoorten opgenomen in tabel 1 geldt een vrijstelling van de verbodsartikelen 9 tot en met 12 (*) als de activiteiten te kwalificeren zijn als bijvoorbeeld de geplande werkzaamheden binnen het plangebied. Aan de vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze werkzaamheden hoeft dus geen ontheffing te worden aangevraagd dan wel een gedragscode te worden opgesteld of gevolgd. Een vrijstelling betekent echter niet dat de soorten niet meer beschermd zijn en geldt er nog altijd de zogenaamde zorgplicht (**).

Van de soorten die opgenomen zijn in tabel 1 komen binnen het plangebied de volgende soorten (waarschijnlijk) voor: het konijn en de huisspitsmuis.

3.1.2. Tabel 2: overige soorten

Voor de diersoorten opgenomen in tabel 2 geldt een vrijstelling van de verbodsartikelen 9 tot en met 12 (*) als de activiteiten te kwalificeren zijn als bijvoorbeeld de geplande werkzaamheden binnen het plangebied en als de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode (***). Indien er geen gedragscode

wordt opgesteld of gebruik wordt gemaakt van een reeds bestaande en goedgekeurde gedragscode dan dient een ontheffing te worden aangevraagd. Deze aanvraag wordt dan onderworpen aan de zogenaamde lichte toets. In deze toets moet worden aangetoond dat de geplande werkzaamheden geen afbreuk doen aan gunstige staat van instandhouding van de soort. Van de diersoorten die behoren tot de tabel 2 is binnen het plangebied geen enkele soort waargenomen.

3.1.3. Tabel 3: soorten bijlage IV Habitatrichtlijn en bijlage 1 AMvB

Voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bijvoorbeeld de geplande werkzaamheden binnen het plangebied, geldt voor de soorten opgenomen in tabel 3 geen vrijstelling van de verbodsartikelen 9, 11 en 12 (*), ook niet op basis van een gedragscode. Voor deze activiteiten is een ontheffing van de genoemde verbodsartikelen noodzakelijk. Een ontheffingaanvraag voor de soorten opgenomen in tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria: er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang (****), er is geen alternatief en doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort. Deze drie criteria vormen de zogenaamde uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar, met andere woorden aan alle drie criteria moet voldaan zijn. Voor het verbodsartikel 10 wordt veelal geen ontheffing verleend.

Van de soorten die opgenomen zijn in tabel 3 komt binnen het plangebied zeer waarschijnlijk de gewone dwergvleermuis voor. Het plangebied wordt door deze soort uitsluitend gebruikt als foerageergebied. In de Flora- en faunawet staat aangegeven dat: "het aantasten van foerageerplaatsen is alleen ontheffingsplichtig indien zij van groot belang zijn voor de functionaliteit van de verblijfplaatsen van de betreffende soort, doordat er onvoldoende alternatieven voorhanden zijn".

Voor de vernietiging of aantasting van vaste verblijfplaatsen en vliegroutes van vleermuizen is altijd de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk. Op basis van het veldbezoek en een deskundigenoordeel wordt binnen het plangebied de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen in gebouwen en/of in bomen en vaste vliegroutes van vleermuizen niet waarschijnlijk geacht.

3.1.4. Vogels

Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Voor de vogelsoorten geldt een vrijstelling van de verbodsartikelen 9 tot en met 12 (*) als de activiteiten te kwalificeren zijn als bijvoorbeeld de geplande werkzaamheden binnen het plangebied en als de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode (***). Indien er geen gedragscode wordt opgesteld of gebruik wordt gemaakt van een reeds bestaande en goedgekeurde gedragscode dan dient een ontheffing te worden aangevraagd. De aanvraag wordt dan onderworpen aan de uitgebreide toets (zie verder bij tabel 3).

De Flora- en faunawet geeft aan dat op ieder moment dat een beschermde vogelsoort bezig is met het broedproces er geen versturende werkzaamheden mogen plaatsvinden. Een specifieke broedperiode wordt echter niet genoemd in de Flora- en faunawet. Op basis van de Natuurkalender broedvogels van het Ministerie van LNV bevindt de broedperiode zich voor de vogelsoorten binnen het plangebied tussen half maart en half augustus. Buiten deze periode is de kans dat er broedende vogels aanwezig zijn nagenoeg zeker uitgesloten en kunnen de werkzaamheden zonder ontheffing worden uitgevoerd.

Van de vogelsoorten (uilen, roofvogels en spechten) waarvan de verblijf- en rustplaats het gehele jaar door de Flora- en faunawet zijn beschermd zijn geen verblijf- of rustplaatsen binnen het plangebied waargenomen.

(*) Artikel 9 tot en met 12

Artikel 9: Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10: Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12: Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

() Zorgplicht**

'Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Deze zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.'

(*) Gedragscode**

Een gedragscode wordt meestal opgesteld per een organisatie, sector of bedrijfsschap. In een gedragscode staat beschreven hoe de schade aan beschermde soorten (zoveel mogelijk) wordt voorkomen of hoe de gunstige staat van instandhouding van soorten wordt gegarandeerd door bepaalde maatregelen binnen of buiten het plangebied. Een gedragscode moet worden ingediend voor goedkeuring bij de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Er mag ook gebruik worden gemaakt van een reeds bestaande en goedgekeurde gedragscode met betrekking tot soortgelijke werkzaamheden die zullen worden uitgevoerd binnen het desbetreffende plangebied.

(**) Onderzoek en onderwijs**

- repopulatie en herintroductie;
- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid;
- dwingende redenen van openbaar belang;
- het voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom;
- belangrijke overlast veroorzaakt door dieren;
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw;
- bestendig gebruik;
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

3.2. Effecten werkzaamheden op de beschermde natuurwaarden

Door de herinrichting van het plangebied zullen (mogelijke) vaste verblijfplaatsen en/of foerageerplaatsen verdwijnen van enkele beschermde soorten. Het betreft veelal landelijk, provinciaal en/of regionaal (zeer) algemene soorten zoals het konijn, de huisspitsmuis, gewone dwergvleermuis, koolmees, merel, ekster, kauw, roodborst, vink en heggenmus.

Aangezien er voor deze soorten in de omgeving van het plangebied alternatief leefgebied aanwezig is, zal de vernietiging van de thans aanwezige vaste verblijfplaatsen en/of foerageerplaatsen binnen het plangebied geen negatief effect hebben op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten op lokaal, regionaal, provinciaal of landelijk niveau. Maatregelen om het verlies aan leefgebied te compenseren of te verzachten worden dan ook niet noodzakelijk geacht.

3.3. Conclusies

De aanvraag van een ontheffing van de verbodsartikelen 9 tot en met 12 in het kader van de Flora- en faunawet is voor de geplande werkzaamheden niet noodzakelijk:

- voor soorten die opgenomen zijn in tabel 1 en binnen het plangebied voorkomen, zoals het konijn en de huisspitsmuis;
- voor de vogels die binnen het plangebied (kunnen) broeden als de werkzaamheden niet plaatsvinden in de meest kwetsbare periode (half maart – half augustus) voor deze broedvogels;
- voor de gewone dwergvleermuis, omdat het plangebied door deze diersoort alleen wordt gebruikt als foerageerplaats en omdat er in de omgeving van het plangebied alternatieve foerageerplaatsen aanwezig zijn.

Samenvattend kan worden geconcludeerd dat: indien de geplande werkzaamheden worden uitgevoerd buiten de periode half maart – half augustus de geplande werkzaamheden zonder ontheffing kunnen worden uitgevoerd met inachtneming van de zorgplicht van de Flora- en faunawet.

Op basis van de veldbezoeken kan tevens worden gesteld dat een gedetailleerd onderzoek naar vleermuizen, broedvogels of andere beschermde soorten niet noodzakelijk is.

4. Literatuur en bronvermelding

Europese Commissie, 1992.
Habitatrichtlijn. Brussel.

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 2002.
Flora- en faunawet. 's-Gravenhage.

Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, 2004.

Besluit van 10 september 2004, houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen 's-Gravenhage.